

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԵՎ ԽԱՅՐԱԳՈՒՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ
ՆՈՐԻՆ Ս. ՕԾՈՒԹՅՈՒՆ Տ. Տ. ԳԵՈՐԳ Զ.
ՊԱՏԱՐԱԳԻ ԶԳԵՍՏԱՎՈՐՈՒՄՈՎ

**ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ԿՈՆԴԱԿԸ՝
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍԻ ՆՈՐԸՆՏԻՐ ՊԱՏՐԻԱՐԺ
ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՎ Տ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
ԽԱԶԱՏՐԾԱՆԻ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՄԱՍԻՆ**

**ԳԵՈՐԳ ԵԱՌԱՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ԲՐԻՍՏՈՍԻ, ՈՂՈՐՄՈՒԹԵԱՄԲ
ՏԵԱՌՆ ԵՒ ԿԱՄՕԲՆ ԱԶԳԻՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՊԵՏ
ԵՒ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ, ԵԱՅՐԱԳՈՅՆ
ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՀԱՄԱԶԳԱԿԱՆ ՆԱԽԱՄԵՏԱՐ ԱԹՈՌՈՑ
ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ՍՐԲՈՑ ԿԱԹՈՒՂԻԿԷ
Է Զ Մ Ի Ա Ե Ն Ի**

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻ ՆՈՐԸՆՏԻՐ ՊԱՏՐԻԱՐԺԻՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ Տ. Տ. ԳԱՐԵԳՆԻ
ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ԽԱԶԱՏՐԾԱՆ ԵՒ ՊՈԼՍԱՀԱՅ ՍԻՐԵՅԵԱԿ ՀՕՏԻՆ ՄԵՐՈՒՄ
ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՈՑ ՍՐԲՈՑ ԷԶՄԻԱՄՆԻ, ՈՂՋՈՅՆ ՀԱՅՐԱԿԱՆ ԵՒ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ

Կոստանդնուպոլսի Ընդհանուր Ժողովի Ատենապետությունը հեռագրով և
սլաշտոնագրությամբ հաղորդել է Մեզ, որ Ընդհանուր Ժողովը, ղեկավարվելով
Քյուրֆիռ Պետությունից հաստատված և ժողովրդի աշխույժ հեղինակություն
վայելող ու հնությամբ սրբազործված Ազգային Սահմանադրությամբ, ընտրել
է Ձեզ Քյուրֆահայության Պատրիարք, խնդրելով, որ Մենք Հայապետական
Կոնդակով նախաչենք և օրհնենք նորընտիր Պատրիարքիդ և Մեր սիրեցյալ
քյուրֆահայ ժողովրդին:

Գոհությամբ լսեցինք այս հայաարարությունը և, ամենամբ նախաշնչելով Ձեզ,
խղճի հանգստությամբ և ամենայն վստահությամբ, հաստատում ենք Ձեզ՝
քյուրֆահայ ժողովրդի ընտրյալիդ, Կոստանդնուպոլսի Պատրիարք, բաշխելով
Ձեզ Ա. Լուսավորչի Գոհակալի օրհնությունը և հայցելով Փրկչին, որ Մեր օրհ-
նությունը պողաբեր անե, հաջողություն պարգևելով Ձեռ պատասխանատու
նոր պաշտոնում կատարելիք ձեռնարկներիդ:

Օրհնում ենք նաև քյուրմահայ Մեր սիրեցյալ հուրը, որ միշտ հավատարիմ է եղել Ս. Լուսավորչի Գանին և Նախանձախնդրությամբ ու սրբությամբ պահել և Հայ եկեղեցու սրբազան ավանդները՝ դավանանքը, կանոնները, կարգերը, ծեսերն ու արարողությունները, մաղբելով Բարձրալին, որ նրան իր հովանու տակ առնե և հետ այսօրիկ ազատ պահե ամեն փորձանքից ու գայրակղությունից:

Խորհուրդի Պատրիարքիդ Մենք առաջին անգամ տեսել ենք Վրահայ քնմի Մեր առաջնորդության շրջանում, երբ Դուռ. 1922 թվին, եպիսկոպոսական ձեռնադրության ժողովրդական համախոսականով Քրիլիսիի վրայով պիտի անցնեիք Ս. Լքմիածին, Մեր հյուրը դարձաք, Քրիլիսիի հայության կյանքը իր բոլոր կողմերով հանաչելու նպատակով:

Երկուստեմ առիթ եղավ շոշափելու բազմատեսակ եկեղեցական-պատմական, ազգային-պատմական, հին մատենագրության և հայ ժողովրդի անցյալ ու ներկա կյանքին վերաբերյալ, փնշպես և ընդհանուր բնույթ ունեցող կարգեր, որի հետևանքով Մենք հնարավորություն ունեցանք նաեաչելու Ձեր բնավորությունը, կրթական պատրաստությունը և Ձեր լայն աշխարհայացքը: Մենք համոզվեցինք, որ Մեր առաջ կանգնած է մի երկրասարգ վարդապետ, ընդհանուր զարգացում ունեցող, լայն աշխարհայացքի տեր, գիտակ ազգային և եկեղեցական պատմության, գիտակ Ս. Գրքին և մեր ազգային մատենագրության, ժողովրդասեր, հայրենասեր և եկեղեցասեր, ուստի և ըստ ամենայնի պատաստ՝ օգտակար լինելու Հայ Ժողովրդին և եկեղեցուն վարչական, գրական, դաստիարակչական և այլ ասպարեզներում, որ կարոտում է միայն կյանքի փորձառության:

Տասնհինգ տարի անցնելուց հետո, Մենք տեսանք Ձեզ Հարավային Ամերիկայի հոծ հայության ղեկավար, որպես Հայրապետական Պատվիրակ, ուր կարգվել էիք Մեր նախորդի՝ երջանկահիշատակ Տ. Խորեն Կաթողիկոսի Հայրապետական Կոնդակով, և ուր տասներեք տարի պաշտոն վարեցիք Մեր Տեղակալության և Հայրապետության օրով, նույն տիտղոսով և նույն իրավունքներով:

Այս շրջանում Մենք տեսանք նույն հոգևոր անձին, բայց արդեն տարիքով պատկանելի, պատրաստությամբ ավելի ճոխացած, փորձառությամբ հասունացած, բնավորությամբ զուսպ և վարչականորեն ավելի մարզված: Մեր այս բնորոշումները Ձեր գործունեության ամփոփ եզրակացությունն են:— Վարչական ասպարեզում ցուցաբերեցիք տակտ և կազմակերպչական շնորհք, որոնց շնորհիվ է, որ այսօր Հարավային Ամերիկայի անկազմակերպ համայնքները վերածված են չորս կազմակերպված Փոխանորդությունների, որոնցից երեքը ունեն մեր կողմից հաստատված կանոնադրություն, հար և նման Ս. Էջմիածնի քեմերի համար ընդունված և գործադրվող Հայրապետահաստատ հիմնական կանոնադրության:

Ձեր վարչական գործունեության շնորհիվ է, որ այսօր Փոխանորդությունները ունեն ամենատեսակ ընկերություններ և միություններ՝ երիտասարդների, կանանց, կրթական, տնտեսական և այլն, որոնք չափազանց կարևոր են, մահավանդ Սփյուտի հայության համար, ազգային ինքնագիտակցության, ազգային դաստիարակության, տնտեսական և այլ տեղական կարիքների տեսակետով:

Ձեր գեղեցիկ և համոզիչ խոսքի և քարոզչական ընդունակության շնորհիվ է, որ Փոխանորդությունների կարևոր վայրերում հաջողեցաք կենտրոնաձիգ

հաստատություններ՝ եկեղեցիներ հիմնել, որոնք այնքան կարևոր են, մանավանդ Սփյուռքի հայության համար, տեղական հայությունը ամփոփ և կենտրոնացած պահելու, նոցա մեջ ազգային գիտակցություն զարթեցնելու, ազգային-եկեղեցական սրբազան ավանդները պահպանելու, մայրենի լեզուն պահելու և ազգի անցյալ ու ներկա ստեղծագործական ու հերոսական կյանքը իմանալու և մատաղ սերնդին ավանդելու համար:

Ձեր այս շրջանի վաշտական պաշտոնավարության ընթացում, Դուք ելաք տեղական գործունեության շրջանից և բնակիչների եկեղեցական գրական ասպարեզ, տալով մեր ժողովրդին եկեղեցական պատմական անձանց և դեպքերի նկարագրությունների ժողովածու, որ այնքան կարևոր է կրոնական ու ազգային դաստիարակության տեսակետով, իբրև ազգային գիտակցության զարթուցիչ միջոց, հանաչելու համար մեր ազգի պայմաբեկ և հերոսական ռզիկ իր Հայրենիքի, ազգի և կրոնի ազատության ու անկախության պահպանման համար:

Հետևելով մեր մեծ ու պաշտելի նախորդներին՝ Ս. Սահակին ու Մեսրոպին, Դուք նոր Կոստանուրայի աշխարհաբարի վերածննդի, որպեսզի այսօր էլ հայ մարդը, անցյալի նման, Ս. Գիրքը մայրենի լեզվով կարդա և հասկանա ու բմբռնե Գրկչի վեհ զաղափարները և, նրանով առաջնորդվելով, խաղաղ ու երջանիկ ապրի և իր մշակույթը ստեղծե ու զարգացնե:

Ձեր վերոհիշյալ գնահատելի բազմապիսի աշխատանքների ընթացում չեմ մոռացել նաև Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը՝ մեր ժողովրդի Սրբությունները, որի միաբանն է Դուք եպիսկոպոսական ձեռնադրությամբ: Գիտակցելով Ձեր այս բարոյական պարտականությունը, Ձեր հետաքննության շափով, աջակցել եմ նրան, փորձելով տնտեսապես հնարավորություն տալ նրան կատարելու իր պարտքը հանդեպ հայ ժողովրդի, պահպանելով իր կուլտուրական կարևոր ձեռնարկները, հատկապես Հոգևոր Հեմարանն ու «Էջմիածին» ամսագիրը, որոնց կարիքը չափազանց մեծ է և որոնց պահպանության չափակցելը նոցա գոյության խափանման առիթ կարող է հանդիսանալ, որի համար բարոյական խոշոր պատասխանատվություն կունենան Մեր Արտասահմանի քեմերի Առաջնորդներն ու հարուստները Ազգի ու եկեղեցու առաջ:

Ձեր վերոհիշյալ գործունեությունը Մենք գնահատել ու գնահատում ենք, և ուրախ ենք ու ողջունում, որ Ձեր գործունեությունը գնահատել է նաև պոլսահայ ժողովուրդը, հրավիրելով Ձեզ բազմելու Կոստանուրայի պատմական Աթոռը: Դուք հրավիրվում եք չափազանց ծանր և պատասխանատու պաշտոնի, որ կարողում է վերին օգնության:

Առաջիկա Ձեր ձեռնարկներից կարևորագույնը պիտի լինի՝ Ա. Արհեստական եղանակով հանդես բերված հայ համայնքի միտումնավոր պառակտումը վերացնել և հաստատել եղբայրական միություն. Բ. Անէպցենլ արհեստականորեն ստեղծված միտումնավոր ձգտումները, վերահաստատելով եկեղեցու միասնականությունը և հաստատելով իր վաղեմի հավատարմությունը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին և Հայոց Հայրապետության. Գ. Վերականգնել եկեղեցուց ժամանակավորապես ուժացած պոլսահայ ժողովրդի գայրակղված հավատը դեպի իր Սրբությունները և ուսուցանել՝ ակնածել ու հարգել իր պատմական եկեղեցու պաշտամունքը՝ խորհուրդները, ձեռներն ու արարողությունները:

Մաղթում ենք Ամենակալին, որ պարզեց Ձեզ կար և ուժ, պահպանե Ձեր եռանդն ու շնորհները, որպեսզի Հոգևոր Բարձր Իշխանության և ժողովրդի հույսերն առդարացնե և, պաշտոնիդ բերմամբ, Ձեր խոշոր պարտքը կա-

տառել կարողանա: Այլև զորացնե Զեզ Ս. Հոգու շնորհներով, որպեսզի հաջողությամբ պսակվին Զեռ նոր ձեռնարկները և, ձեռնադրության ժամանակ, Հայրապետության և Մայր Աթոռին տված Զեռ հավատարմության և հնազանդության ուխտին, այս հեղհեղուկ ժամանակում, հավատարիմ մնալ և լինի՛ւմ Վշակ առանց ամօքոյ»:

Օրհնում ենք թուրքահայ մեր սիրելի հոտը, որ, ըմբռնելով ժամանակի լրջությունը, խոհեմություն, տակա և հաշտարար ոգի հայտնաբերեց պատրիարքական ընտրության ընթացքում:

Օրհնում ենք նաև Պատրիարքական Տեղապան՝ Ամենապատիվ Տ. Գեորգ Արքեպիսկոպոս Ասլանյանին, որ, իր տեղապանական պաշտոնավարության և հատկապես վերջին անխորհուրդ և փայլալիչ պայքարի ընթացքում հավատարիմ մնաց Հայ եկեղեցու ավանդական կանոններին ու կարգերին և թյուրքահայ Ազգային Սահմանադրության:

Շնորհք, ողորմություն և խաղաղություն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի եղիցի ընդ ձեզ և ընդ ամենեկեանդ, ամէն:

ԳԵ. . . 28

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԵՎ ԾԱՅՐԱԳՈՒԹՆ ՊԱՏՐԻԱՐԿ
ԱՄԵՆԱԹՆ ՀԱՅՈՑ

Տուա կոնդակս ի 12 մարտի 1951
Փրկչական ամի և ի Տումարիս ԹՆ,
յեթնեհորդ ամի Հայրապետութեան Մերոյ,
ի Ս. ԷԶՄԻԱՄԻՆ

